

TAČKA II

Oblast mog najužeg naučnog interesovanja su kritička pedagogija i pedagogija ranog djetinjstva.

PODACI O RADNIM MJESTIMA I IZBORIMA U ZVANJA

Od 2008/2009. studijske godine, angažovana sam kao saradnik u nastavi na Filozofskom fakultetu u Nikšiću, na Studijskom programu za pedagogiju i Studijskom programu za predškolsko vaspitanje, na grupi predmeta iz oblasti pedagogije ranog djetinjstva i predškolske pedagogije.

Učestvovala sam kao istraživač dva nacionalna projekta čiji je nosilac bio Studijski program za pedagogiju – „Razlozi niskog nivoa školskog postignuća romskih učenika“ (2011-2014) i „Indikatori razvoja multikulturalnosti i građanske svijesti u ranom djetinjstvu (predškolsko i I ciklus osnovne škole)“, kao i u projektima bilateralne naučne saradnje između Crne Gore i Hrvatske – „Interkulturalni pristup integraciji Roma: Crna Gora – Hrvatska“ (2013-2014) i „Interkulturalne kompetencije i evropske vrijednosti: Crna Gora – Hrvatska“ (2017-2018).

Istraživač sam na aktuelnom nacionalnom projektu Studijskog programa za pedagogiju „Socio-kulturni identiteti djece predškolskog uzrasta u Crnoj Gori“ (2019-2021).

Autor sam nekoliko programa stručnog usavršavanja vaspitača akreditovanih kod Zavoda za školstvo Crne Gore.

U nastavi sam angažovana sam na sljedećoj grupi predmeta: Predškolska pedagogija, Komparativna pedagogija – Internacionalna dimenzija obrazovanja, Pedagogija ranog djetinjstva, Pedagogija adolescentskog doba, Razvoj kurikuluma, Savremeni pedagoški pravci (na Studijskom programu za pedagogiju); Predškolska pedagogija, Holistički pristup ranom obrazovanju, Partnerstvo porodice, vrtića i škole (Studijski program za predškolsko vaspitanje i obrazovanje).

Od 2021. godine sam i rukovodilac Studijskog programa za pedagogiju.

REFERAT

Za izbor u akademsko zvanje za oblasti: **Pedagogija ranog djetinjstva i Predškolska i porodična pedagogija** na Filozofskom fakultetu Univerziteta Crne Gore.

Konkurs je objavljen u dnevnom listu „Pobjeda“ od 9.6.2021 godine. Na raspisani Konkurs javila se kandidatkinja **DR JOVANA MAROJEVIĆ**.

BIOGRAFIJA

Rođena sam 23. maja, 1985. godine u Nikšiću. Osnovno i srednje školovanje sam završila u Nikšiću, kao nosilac diplome „Luča“ (osnovna škola „Milija Nikčević“ i Gimnazija „Stojan Cerović“).

Studije Pedagogija na Filozofskom fakultetu u Nikšiću upisala sam 2004. godine, i završila ih 2008. godine. Iste godine upisala sam Magistarske studije pedagogije na Filozofskom fakultetu, i magistrirala sam 2011. godine sa temom „Percepcija dječijih prava u savremenom obrazovnom sistemu Crne Gore“. Doktorat „Autonomija djeteta i institucionalni model djetinjstva u Crnoj Gori“ odbranila sam novembra 2018. godine.

PREGLED RADOVA I BODOVA

1. NAUČNO-ISTRAŽIVAČKA DJELATNOST			
Radovi u naučnim časopisima			
Q3 Rad u međunarodnom časopisu (časopis indeksiran na SCI/SCIE/SSCI/A&HCI listama, rangiran u prvih 75% časopisa po Scopusovom rangiranju)		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
1.	Marojević, J., Todorović, K., Milić, S. (2020). "Pedagogy of Listening" vs. "Pedagogy of listening to Educators": Ethnographic Research on Child Autonomy in Kindergartens in Montenegro, <i>Društvena istraživanja</i> , Vol. 29, No. 4., str. 575-597. DOI: 10.5559/di.29.4.04 ISSN 1848-6096 (online) UDK: 373.24(497.16):39 373.24(497.16):165 "Pedagogy of Listening" vs. "Pedagogy of Listening to Educators": Ethnographic Research on Child Autonomy in Kindergartens in Montenegro Marojević Društvena istraživanja (pilar.hr)	1.5*6	9
Q4 Rad u međunarodnom časopisu (ostali časopisi indeksirani na SCI/SCIE/SSCI/A&HCI)		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
1.	Marojević, J., Milić, S. (2017). Habermas and Freire in a Dialogue: Pedagogical Reading of Habermas, <i>Croatian Journal of Education</i> , Vol. 19; No. 2, str. 605-635. DOI: 10.15516/cje.v19i2.2340 ISSN: 1848-5197 Habermas and Freire in Dialogue - Pedagogical Reading of Habermas / Habermas i Freire u dijalogu - pedagoško čitanje Habermasa Marojević Croatian Journal of Education - Hrvatski časopis za odgoj i obrazovanje (ufzg.hr)	1.5*4	6
Q5 Rad u međunarodnom časopisu koji nije indeksiran na SCI/SCIE/SSCI/A&HCI listama		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
1.	Marojević, J. (2017): Od ekološke ka bioekološkoj teoriji ljudskog razvoja – čovek i okruženje u dijalogu, <i>Teme</i> , br. 1. str. 23-39. DOI: 10.22190/TEME1701023M ISSN: 0353-7919 http://teme2.junis.ni.ac.rs/index.php/TEME/article/view/115	4	4

2.	Marojević, J. (2016): Od epistemologije do skrivenog kurikuluma: kritička vs. "bankovna" pedagoška perspektiva, <i>Nastava i vaspitanje</i> , Vol. 1., str. 125-138. ISSN 0547-3330 UDK 37 https://www.pedagog.rs/2016/07/01/nastava-i-vaspitanje-broj-1-2016/?v=9ee9d85a86f0	4	4
3.	Marojević, J. (2014): Epistemološke osnove kritičke pedagogije, <i>Nastava i vaspitanje</i> , br. 4, str. 607-620. ISSN 0547-3330 UDK 37 https://www.pedagog.rs/wp-content/uploads/2016/05/niv-04-14.pdf?v=9ee9d85a86f0	4	4
4.	Marojević, J. (2014): Obrazovanje i politika u diskursu – ogled kritičke pedagogije, <i>Pedagogija</i> . God. 69, br. 2 (2014), str. 203-211. UDK 37 ISSN 0031-3807 http://www.forumpedagoga.rs/wp-content/uploads/2018/07/Pedagogija-br.-2-za-2014..pdf	4	4
5.	Milić, S., Marojević, J. (2014): Implementacija koncepta dječijih prava u crnogorskom obrazovnom sistemu, <i>Pedagogijska istraživanja</i> , Zagreb: Pedagogijsko društvo Hrvatske, Vol.11, No.1, 2014, str. 127-138; ISSN: 1334-7888. UDK-37 ISSN 1334-7888 https://hrcak.srce.hr/index.php?show=clanak&id_clanak_jezik=205908	4	2
Q6 Rad u časopisu nacionalnog značaja		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
1.	Marojević, J. (2014): O kritičkoj pedagogiji Anrija Žirua, <i>Vaspitanje i obrazovanje</i> , Vol 2, str. 17-36. UDC-27 ISSN 0350-1094	2	2
2.	Marojević, J. (2011): Participacija učenika u školi kao pedagoški ideal budućnosti, <i>Vaspitanje i obrazovanje</i> , Vol 4, str. 121-133. UDK 37 ISSN 0350-1094	2	2
3.	Marojević, (Radović) J. (2009): Montessori pedagogija u savremenim pedagoškim učenjima, <i>Vaspitanje i obrazovanje</i> , Vol 1, str. 173-187. UDK 37 ISSN 0350-1094	2	2
Radovi na naučnim konferencijama			
K1 Predavanje po pozivu na međunarodnom skupu štampano u cjelini (neophodno pozivno pismo)		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
1.	Marojević, J. (2021): Odnosi moći u interakcijama odrasli-dijete: preispitivanje mogućnosti autentičnog življenja u vrtiću. Svjetska naučno-stručna online konferencija: <i>Reflections of modern preschool curricula on the development of preschool theory and practice around the world and in the Republic of Croatia</i> . ENNEA. https://www.youtube.com/watch?v=OkI0iKGcP1k	3	3
K2 Naučni rad na međunarodnom naučnom skupu (štampano u cjelini)		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
1.	Marojević, J. (2014): Dječija prava i savremeni vaspitno-obrazovni sistem, u zborniku „Nauka i globalizacija“, Univerzitet u Istočnom Sarajevu, Filozofski fakultet Pale, str.781-799. ISBN 978-99938-47-57-1	2	2
K3 Naučni rad na nacionalnom naučnom skupu (štampano u cjelini)		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
1.	Čalović, S., Jaramaz, M., Marojević, J. (2015): ICT obrazovanje nastavnika u crnogorskom obrazovnom sistemu, <i>Naučni skup "Sistem obrazovanja i digitalna kultura"</i> , Crnogorska akademija nauka i umjetnosti, Podgorica, str. 191-215. ISBN 978-86-7215-367-5	1	0.3
2.	Marojević, J. (2011): Djetinjstvo i dječija prava, <i>Zbornik radova sa naučnog skupa "Koncepti ljudskih i dječijih prava i njihova realizacija u obrazovnom sistemu"</i> , Univerzitet Crne Gore, Nikšić, Str. 37-57. ISBN 978-86-7798-052-8	1	1
Uređivačka i recenzentska aktivnost			
R13 Recenziranje radova objavljenih u zbornicima sa skupa međunarodnog značaja		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
1.	Zbornik radova Banja-lučki novembarski susreti, Filozofski fakultet, Banja Luka, 2020. ISSN 2566-3445	0.2	0.2

ISBN 978-99976-38-42-7			
Projekti			
19 Učešće u nacionalnom naučnom projektu		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
1.	Istraživač u nacionalnom naučno-istraživačkom projektu: "Socio-kulturni identiteti djece predškolskog uzrasta u Crnoj Gori" (2019-2021)	2	2
2.	Istraživač u projektu bilateralne naučne i tehnološke saradnje „Interkulturalni pristup integraciji Roma: Hrvatska-Crna Gora“ (2013-2014)	2	2
3.	Istraživač u projektu bilateralna naučne i tehnološke saradnje „Interkulturalne kompetencije i evropske vrijednosti: Crna Gora – Hrvatska“ (2017-2018)	2	2
4.	Istraživač u naučno-istraživačkom projektu „Razlozi niskog nivoa školskog postignuća romskih učenika“, nosilac Filozofski fakultet Nikšić, Studijski program za pedagogiju, 2012-2014.	2	2
5.	Istraživač u naučno-istraživačkom projektu „Indikatori razvoja multikulturalnosti i građanske svijesti svijesti u ranom djetinstvu (predškolsko i I ciklus osnovne škole) u obrazovnom sistemu Crne Gore“, nosilac Filozofski fakultet Nikšić.	2	2

3.KVANTITATIVNO OCJENJIVANJE PEDAGOŠKIH SPOSOBNOSTI			
Kvalitet nastave			
P 17 Kvalitet pedagoškog rada odnosno kvalitet nastave		UKUPNO ZA REFERENCU	ZA KANDIDATA
1.	Na osnovu anketa studenata i izvještaja prodekana za nastavu.	5	5

ZBIRNI PREGLED RADOVA I BODOVA

DJELATNOST	Broj radova		Broj bodova	
	Poslije izbora	Ukupno	Poslije izbora	Ukupno
1. NAUČNOISTRAŽIVAČKI RAD		20		55.5
2. UMJETNIČKI RAD		-		-
3. PEDAGOŠKI RAD		1		5
UKUPNO		21		60.5

IZVJEŠTAJ RECENZENTA

I OCJENA USLOVA

ISPUNJENOST USLOVA U POGLEDU STEPENA OBRAZOVANJA

Na sjednici Senata od 14. 09. 2021. godine imenovan sam za člana Komisije za razmatranje konkursnog materijala i pisanje izvještaja za izbor u akademsko zvanje za oblasti Pedagogija ranog djetinjstva i Predškolska i porodična pedagogija na Filozofskom fakultetu. Na Konkurs za izbor u akademsko zvanje objavljen u Dnevnom listu „Pobjeda“, od 09. 06. 2021. godine, prijavila se kandidatkinja dr Jovana Marojević, dostavljajući potpunu dokumentaciju.

Na osnovu dokumentacije koju je dr Jovana Marojević priložila uz prijavu na konkurs, u pogledu stepena obrazovanja, konstatujem kako kandidatkinja ispunjava potrebne uslove. Nakon završenih osnovnih i master studija pedagogije na Filozofskom fakultetu u Nikšiću, upisala je i završila i Doktorske studije pedagogije, odbranivši doktorsku tezu „Autonomija djeteta i institucionalni model djetinjstva u Crnoj Gori“ 2018. godine. Na osnovu rečenog se može konstatovati da kandidatkinja dr Marojević ispunjava sve uslove propisane Zakonom o visokom obrazovanju, Statutom Univerziteta Crne Gore i Mjerilima za izbor u akademska i naučna zvanja.

ANALIZA NAUČNOISTRAŽIVAČKOG (UMJETNIČKOG) RADA

Budući da sam kolegini Marojević bio mentor na izradi doktorske disertacije, čiji izvod je objavljen u radu „Pedagogija slušanja“ vs. „pedagogija slušanja odgojitelja“: etnografsko istraživanje o autonomiji djeteta u vrtićima u Crnoj Gori, u časopisu Instituta društvenih znanosti „Ivo Pilar“ – Društvena istraživanja, najprije bih za analizu izabrao upravo pomenuti rad. Kandidatkinja Marojević je u radu izložila rezultate etnografskog istraživanja o

autonomiji djece u predškolskim ustanovama, kao prvom istraživanju tog tipa u zemlji. U tom smislu ističem posebno metodološku istančanost ove studije, naročito u predominaciji kvantitativnih istraživanja u obrazovanju kod nas. Jedan od ključnih nalaza ovog istraživanja dr Marojević tiče se uvida u dominantno objektivistički orijentisane epistemološke teorije crnogorskih vaspitača, što kao svoju značajnu reperkusiju ima kontrolišući motivacioni stil u predškolskim vaspitno-obrazovnim ustanovama. Osim toga autorka konstatuje normativne odnose moći u interakcijama odrasli-dijete, te poentira i sa teorijskim uspostavljanjem posebnog tipa interakcijske moći – „epistemološke nadmoći“ u mikro-pedagoškim odnosima u predškolskim ustanovama. Na osnovu obimnog pregleda kulturoloških studija u ovom domenu dr Marojević upućuje na moguću objašnjavajuću vezu kolektivističke kulture (kakva, prema Hofstedovoj kategorizaciji, jeste crnogorska kultura) i kontrolišućeg motivacionog stila i autoritarnosti u obrazovanju. Neposredne pedagoške implikacije ovog rada su od velikog značaja za potencijalno informisanje obrazovne politike u zemlji, a koje bi išlo u pravcu uspostavljanja i valorizacije koncepta autonomije djeteta u crnogorskim predškolskim ustanovama (i to ne kako se u WEIRD društvima uobičajeno shvata kao nezavisnost od drugih, sic!), kao i u pravcu promišljanja važnosti epistemoloških teorija vaspitača te načina na koje iste možemo istraživati i izgrađivati na temeljima relativističkih i ko-konstruktivističkih teorija koje znatno više odgovaraju učenju u ranoj i predškolskoj dobi.

Kandidatkinja Marojević je kontinuirano zaokupljena analizom kritičke pedagogije, pa dvije godine kasnije objavljuje još jedan rad o istoj: *Od epistemologije do skrivenog kurikulumu: kritička vs. "bankovna" pedagoška perspektiva*. U ovom radu Marojevićeva nadilazi okvire preglednog rada, umješno upoređujući kritičku i pozitivističku epistemološku perspektivu, pri tom jasno razotkrivajući kako epistemologija na kojoj zasnivamo jednu pedagošku ideju biva prevedena i transponovana na sve aspekte pedagoškog života jedne ustanove, a naročito na polje skrivenog kurikulumu. Ovu analizu kandidatkinje zaista smatramo posebno vrijednom posebno stoga što je uvid u implicitno polje skrivenog kurikulumu po sebi zahtjevan zadatak, a u ovom slučaju mu se dodaje

i prepoznavanje njegovih epistemoloških korijena i uzroka. Ovdje se takođe problematizuje odnos znanja i moći sa aspekta očuvanja i perpetuiranja ili pak transformacije postojećih društvenih odnosa (često opresivnih). Autorka daje jasnu paralelnu putanju skrivenog kurikulumu solilokvija pozitivističke paradigme, i dijaloškog skrivenog kurikulumu kritičke paradigme, ocrtavajući i respektivne društvene funkcije jedne i druge škole – u prvom slučaju transmisivne a u drugom transformativne. Jasno je ovdje pedagoško opredjeljenje Marojevićeve koje nedvosmisleno stoji na pozicijama kritičke pedagoške misli.

U radu *Participacija učenika u školi kao pedagoški ideal budućnosti*, objavljenom u časopisu *Vaspitanje i obrazovanje* kao izvod iz magistarske teze kandidatkinje, dr Marojević se bavi fenomenom dječije participacije, iz prizme najužih mikro-pedagoških procesa odnosno interakcija odrasli-dijete u vaspitno-obrazovnom procesu. Kandidatkinja pristupa analizi ovog fenomena iz više perspektiva – sa pravne, interkulturalne, epistemološke i didaktičke tačke gledišta – čime pokazuje sposobnost holističkog i sintetičkog sagledavanja pitanja dječije participacije. Posebno je značajno što se u radu problematizuju najčešći „razlozi“ protiv participacije, koji su veoma često dio implicitnih pedagogija staratelja – nastavnika, učitelja, roditelja – te kao takvi mogu ostati nedetektovani, a snažno oblikuju praksu i „normalnost“ dječije participacije. Razmatrajući ovaj fenomen, dr Jovana Marojević nadilazi pregledni pristup istom, komentarišući fenomen participacije iz ugla propitivanja odnosa moći u najužim pedagoškim interakcijama – odrasli-dijete, naglašavajući potrebu za subverzijom isključivog autoriteta nastavnika u vaspitno-obrazovni procesima.

Na osnovu cjelovitog uvida u dosadašnji naučni korpus dr Jovane Marojević, konstatujem kako je riječ o kandidatkinji sa izrazito razvijenim pedagoškim senzibilitetom za oblasti kritičkog ranog i predškolskog vaspitanja i obrazovanja, koja nesumnjivo vlada metodologijom izrade kvalitetnih naučnih radova, što dokazuje i objavljivanje dva rada u časopisima indeksiranim na SSCI listi, te nemalog broja radova u relevantnoj periodici u regionu.

ANALIZA PEDAGOŠKE OSPOSOBLJENOSTI

Koleginica dr Jovana Marojević je od 2008. angažovana u nastavi na dva studijska programa Filozofskog fakulteta – Studijski program za pedagogiju i Studijski program za predškolsko vaspitanje – u okviru kojih je do sada izvodila vježbe i nastavu predavanja pod mentorstvom (od kad je doktorirala, 2018. godine) iz većeg broja predmeta iz oblasti ranog i predškolskog vaspitanja i obrazovanja. Njen rad karakteriše izrazita posvećenost svim nastavnim obavezama, izuzetno kolegijalan odnos sa studentima i profesorima pomenutih studijskih programa. Nastavu zasniva na savremenim metodama rada, nudeći studentima recentna saznanja iz oblasti kojima se bavi, koristeći multimedijalne izvore saznanja za studente. Koncept njenog rada sa studentima nerijetko podrazumijeva samo-refleksivnu praksu studenata bez kojih je njihovo kasnije kvalitetno obavljanje uloga pedagoga/vaspitača skoro pa nemoguće. Koleginica Marojević je na studentskim anketama takođe ocijenjena najvišim ocjenama, kako za segment znanja tako i za organizacione a i međuljudske aspekte nastave koju izvodi.

II VERIFIKACIJA BODOVANJA

ZBIRNI PREGLED UKUPNOG BROJA REFERENCI PO OBLASTIMA DJELATNOSTI I BODOVA

DJELATNOST	Broj radova			Broj bodova		
	Prije izbora	Poslije izbora	Ukupno	Prije izbora	Poslije izbora	Ukupno
1. NAUČNO-ISTRAŽIVAČKI RAD			20			55.5
2. UMJETNIČKI RAD			-			-
3. PEDAGOŠKI RAD			1			5
UKUPNO			21			60.5

III MIŠLJENJE ZA IZBOR U ZVANJE

Na osnovu analize dostavljene dokumentacije konstatujem kako kandidatkinja dr Jovana Marojević ispunjava sve uslove koji su propisani Zakonom o visokom obrazovanju, Statutom Univerziteta Crne Gore i Mjerilima o uslovima i kriterijumima za izbor u akademska zvanja.

Smatram da kandidatkinja Marojević raspolaže svim potrebnim kvalitetima za dalje uspješno bavljenje nastavno-naučnim radom, i shodno svemu prethodno navedenom sa zadovoljstvom predlažem Vijeću Filozofskog fakulteta i Senatu Univerziteta Crne Gore da **dr Jovana Marojević izabere u zvanje docenta** za oblasti Pedagogije ranog djetinjstva i Predškolske i porodične pedagogije.

RECENZENT
prof. dr Saša Milić
Nikšić

IZVJEŠTAJ RECENZENTA

I OCJENA USLOVA

ISPUNJENOST USLOVA U POGLEDU STEPENA OBRAZOVANJA

Senat Univerziteta Crne Gore me je, na sjednici od 14. 09. 2021. godine, imenovao za članicu Komisije za razmatranje konkursnog materijala i pisanje izvještaja za izbor u akademsko zvanje za oblasti Pedagogije ranog djetinjstva i Predškolska i porodična pedagogija na Filozofskom fakultetu u Nikšiću.

Na Konkurs za izbor u akademsko zvanje u pomenutim oblastima, objavljenom u Dnevnom listu „Pobjeda“ od 09. 06. 2021. godine, prijavila se dr Jovana Marojević, kao jedina prijavljena kandidatkinja.

Na osnovu uvida u dokumentaciju koju je dr Jovana Marojević dostavila, može se konstatovati kako ona ispunjava sve potrebne uslove u pogledu stepena obrazovanja. Marojevićeva je završila osnovne i master studije Pedagogije na Filozofskom fakultetu u Nikšiću, a doktorirala je na istom studijskom programu 2018. godine sa temom „Autonomija djeteta i institucionalni model djetinjstva u Crnoj Gori“. Od studijske 2008/2009. godine angažovana je na Filozofskom fakultetu u Nikšiću na Studijskom programu za Pedagogiju i Studijskom programu za predškolsko vaspitanje, na grupi predmeta u oblasti pedagogije ranog djetinjstva i predškolske pedagogije.

Time konstatujemo da kandidatkinja dr Marojević ispunjava sve uslove propisane Zakonom o visokom obrazovanju, Statutom Univerziteta Crne Gore i Mjerilima za izbor u akademsko i naučna zvanja.

ANALIZA NAUČNOISTRAŽIVAČKOG (UMJETNIČKOG) RADA

Uvid u naučne radove dr Jovane Marojević daje nam jasnu predstavu o njenom naučnom interesovanju, koje se kreće u okvirima pedagogije ranog djetinjstva i predškolske pedagogije, a u kritičko-konstruktivističkoj paradigmi. Marojevićeva izrazito vlada tehnikom pisanja naučnih radova, koji su u pravilu zasnovani na širokom korpusu relevantne i recentne domaće i inostrane literature.

Svoje interesovanje za oblast kritičke teorije i kritičke pedagogije kandidatkinja Marojević je tematizovala u radu *Epistemološke osnove kritičke pedagogije*, objavljenom u časopisu Pedagoškog društva Srbije – *Nastava i vaspitanje*. U njemu znalački ocrtava angažovani pedagoški sistem kritičke pedagogije, zasnovan na jeziku nade i kritike. Kandidatkinja jezikom kritičke pedagogije poartava potrebu za prevrednovanjem odnosa znanja i moći, napominjući takođe na pedagoški potencijal „javne pedagogije“, što smatramo posebno dragocjenim aspektom ovog rada, u vremenu kad se pedagoški potencijal javnog društvenog života u značajnoj mjeri zanemaruje i ne problematizuje. Drugi dio ovog rada posvećen je reflektovanju teorije kritičke pedagogije na didaktičke aspekte školskog života, gdje se kandidatkinja Marojević posebno posvećuje pitanjima pedagoškog *praksisa*, nastave kao dijaloga, uloge nastavnika kao „liminalnog sluge“ ali i transformativnog „javnog intelektualca“ u pedagoškom susretu učenika i nastavnika, te saznanju kao procesu samotransformacije i transformacije društva u cjelini. Autorka naglašava neodvojivost (sa)znanja od društvene stvarnosti, i potrebu za aktualizacijom pedagoške analize odnosa subjekta, društvenih zbivanja, stvaranja i legitimisanja znanja.

Autorsku analizu u oblasti kritičke pedagogije dr Jovana Marojević opredmećuje i u radu *Habermas i Freire u dijalogu: pedagoško čitanje Habermasa*, objavljenom u *Hrvatskom časopisu za odgoj i obrazovanje*. Na osnovu ovog rada uočljive su izgrađene sposobnosti kandidatkinje za komparativnu analizu, budući da rad počiva na svojevrsnoj komparaciji teorija pomenutih

filosofa/pedagoga. Filozofski i sociološki jezik J. Habermasa nije često ni sistematski „prevođen“ na pedagoški, te i u tom smislu ovim radom autorka daje doprinos razumijevanju Habermasovih ideja u kontekstu pedagoških odnosa. Značajki su uočene i elaborirane konceptijske sličnosti teoretičara – „kolonizacija“ (Habermas) i „opresija“ (Freire), „komunikacijska akcija“ (Habermas) i „praksis“ (Freire) i još neki parovi srodnih koncepata pomenutih autora. Jasno se ističu pedagoške implikacije Habermasove teorije, oličene u diskurzivnoj pedagogiji, personalnoj, kontekstualnoj i „erotizovanoj“ epistemologiji, i komunikacijskoj akciji koja se javlja kao elementarni pojam i osnovna pretpostavka kritički usmjerenog vaspitanja i obrazovanja. Cijenim da je ovakav pregledni rad pokazatelj istančanih umijeća kandidatkinje Marojević da komparativno i sintetički pristupi analizi dvaju disciplinarno različitih teorija, te da u njima precizno locira ono što je od najveće pedagoške valentnosti. S obzirom na izrazito oskudnu analizu pedagoškog podteksta Habermasovih teorija društva ističem kako ovo čitanje njegovog opusa koje je priređeno u radu dr Marojević predstavlja važan doprinos eksplanaciji ovog relativno zanemarenog teorijskog polja.

Da polje naučnog interesovanja Marojevićeve ne ostaje u krugu kritičke pedagogije niti isključivo pedagogije pokazuje i rad *Od ekološke ka bio-ekološkoj teoriji ljudskog razvoja – čovek i okruženje u dijalogu*, objavljen u časopisu *Teme* a u odeljku Sociologija i ekologija, gdje autorka daje pregled razvoja jedne od interdisciplinarno najrelevantnijih teorija ljudskog razvoja – ekološke odnosno bio-ekološke teorije razvoja Jurija Bronfenbrenera. Kako kandidatkinja u radu ističe, potreba za pregledom ove „teorije u razvoju“ naročito je potertana činjenicom da se na prostoru naše pedagoške misli uglavnom koristimo prvom, ekološkom verzijom ove teorije, zasnovanom na jedinom integralnom prevodu njegovoj djela – *Ekologija ljudskog razvoja* (1997). Stoga napor autorka u ovom slučaju ima nedvosmisleno interdisciplinarnu korist, budući da je predstavljena aktuelna verzija bio-ekološkog modela razvoja, kao i svi ključni elementi metodološkog modela za poduzimanje bio-ekoloških istraživanja: proksimalni procesi, osoba, kontekst/okruženje i vrijeme. Ide se i korak dalje u zaključku rada u kome Marojevićeva razmatra i izazove bio-ekološke teorije u budućnosti, problematizujući fenomen „rastućeg haosa“ u porodicama i drugim sferama društvenog života, te se razmatraju i javne socijalne politike koje bi doprinosile zaštiti i osnaživanju porodice i ključnih proksimalnih procesa koje se događaju u njima a koje stoje u osnovi životne dobrobiti svakog pojedinca. Bio-ekološka teorija ljudskog razvoja kasnije će postati i jedan od ključnih paradigmatičkih okvira u koje koleginka Marojević smješta izradu svoje doktorske teze u oblasti pedagogije ranog i predškolskog djetinjstva.

ANALIZA PEDAGOŠKE OSPOSOBLJENOSTI

Koleginka Marojević je na Filozofskom fakultetu angažovana najprije honorarno a potom kao saradnik u nastavi na Studijskom programu za pedagogiju i Studijskom programu za predškolsko vaspitanje, od 2008. godine, odmah nakon što je i diplomirala. Magistrarske i potom doktorske poslijediplomske studije nastavila je na matičnom fakultetu, uporedo sa angažovanjem u nastavi. Od kad je doktorirala izvodi i nastavu predavanja pod mentorstvom na nekoliko predmeta. Kandidatkinja se od samog početka svog akademskog angažovanja pokazala kao izrazito odgovoran i savjestan predavač, te posvećen član kolektiva svog matičnog studijskog programa, čijim radom rukovodi od 2020. godine. Rezultati studentskih anketa govore u prilog kvalitetu njenog nastavnog rada – ocjene su u rasponu od 4.5 do 5, uz posebno afirmativne komentare studenata u pogledu njene dostupnosti, stručnosti i posvećenosti, zasnovanosti nastave na savremenim metodama i recentnoj literaturi.

II VERIFIKACIJA BODOVANJA

ZBIRNI PREGLED UKUPNOG BROJA REFERENCI PO OBLASTIMA DJELATNOSTI I BODOVA

DJELATNOST	Broj radova			Broj bodova		
	Prije izbora	Poslije izbora	Ukupno	Prije izbora	Poslije izbora	Ukupno
1. NAUČNO-ISTRAŽIVAČKIRAD			20			55.5
3. PEDAGOŠKI RAD			1			5
UKUPNO			21			60.5

III MIŠLJENJE ZA IZBOR U ZVANJE

Na osnovu analize dostavljene dokumentacije može se utvrditi da kandidatkinja dr Jovana Marojević, saradnica u nastavi na Filozofskom fakultetu Univerziteta Crne Gore, ispunjava sve uslove koji su propisani Zakonom o visokom obrazovanju, Statutom Univerziteta Crne Gore i Mjerilima o uslovima i kriterijumima za izbor u akademska zvanja. Mišljenja sam da kandidatkinja Marojević može posvećeno ispuniti sve obaveze koje podrazumijeva mjesto na koje konkuriše, u skladu sa prethodnom analizom njene naučne i pedagoške djelatnosti.

Stoga sa zadovoljstvom predlažem Vijeću Filozofskog fakulteta i Senatu Univerziteta Crne Gore da kandidatkinju **dr Jovanu Marojević izabere u zvanje docenta** za oblasti Pedagogije ranog djetinjstva i Predškolske i porodične pedagogije.

RECENZENT

Prof. dr Tatjana Novović
Nikšić

IZVJEŠTAJ RECENZENTA

I OCJENA USLOVA

ISPUNJENOST USLOVA U POGLEDU STEPENA OBRAZOVANJA

Odlukom Senata Univerziteta Crne Gore (na Sjednici od 14. 09. 2021. godine) imenovana sam za člana Komisije za razmatranje konkursnog materijala i pisanje izvještaja za izbor u akademsko zvanje za oblasti Pedagogija ranog djetinjstva i Predškolska i porodična pedagogija na Filozofskom fakultetu u Nikšiću. Na Konkurs za izbor u akademsko zvanje za oblasti Pedagogija ranog djetinjstva i Predškolska i porodična pedagogija prijavila se dr Jovana Marojević. Na osnovu priložene dokumentacije se vidi da je kandidatkinja završila osnovne studije Pedagogije na Filozofskom fakultetu u Nikšiću, potom i magistrirala u oblasti pedagoške percepcije dječjih prava, a titulu doktora pedagoških nauka je stekla 2018. godine, braneći tezu pod nazivom „Autonomija djeteta i institucionalni model djetinjstva u Crnoj Gori“.

Shodno Mjerilima za izbor u akademska i naučna zvanja Univerziteta Crne Gore i Zakonu o visokom obrazovanju može se zaključiti da, u pogledu stupnja obrazovanja, kandidatkinja ispunjava neophodne uslove da se bira u zvanje docenta.

ANALIZA NAUČNOISTRAŽIVAČKOG (UMJETNIČKOG) RADA

Na osnovu detaljnog uvida u radove u Klasifikacijskoj bibliografiji kandidatkinje dr Jovane Marojević može se konstatirati da su priloženi radovi objavljeni u relevantnim časopisima, koji se nalaze u međunarodnim bazama podataka (SSCI) i časopisima redovne međunarodne distribucije. Među objavljenim radovima posebno izdvajam sljedeće:

U radu *Obrazovanje i politika u diskursu – ogled kritičke pedagogije*, objavljenom u časopisu *Pedagogija*, dr Jovana Marojević daje svojevrsnu početnu skicu kritičke pedagoške tradicije, sublimirajući ideje njenih nosilaca, počevši sa P. Freireom, pa preko A. Žirua i P. Meklarena. Ukrštajući ideje o pedagogiji oslobođenja, pedagogiji kao revolucionarnom pedagoškom praksisu i pedagogiji kao projektu nedovršene demokracije, kolegica Marojević poentira onim što je zajednički imenitelj sve tri (ili jedne iste) pedagoške ideje a to je pitanje javne pedagogije, putem koje zapravo pedagogija postaje politička i moralna praksa. Svaki (i naizgled najmanji) pedagoški čin zapravo ima svoje društvene posljedice, ističe autorica, na bazi iznesenih ideja. U nizu drugih radova u kojima problematizira određene aspekte kritičke pedagogije na nastavnoj razini, u ovom radu kandidatkinja Marojević fokusirana je na rasvjetljavanje nužne političnosti pedagogije, te potencijalne opasnosti od depolitizacije obrazovanja (stoga što na obrazovanje gledamo kao na privatno a ne na javno dobro). Posebno se u ovom radu ističe sposobnost autorice Marojević za vrlo suptilnu komparaciju ideja mislilaca kritičke pedagogije, inače jezično vrlo kompleksnog pedagoškog sistema.

U preglednom istraživačkom radu objavljenom u časopisu *Vaspitanje i obrazovanje*, u radu *O kritičkoj pedagogiji Anri Žirua* dr Jovana Marojević daje svojevrsan uvod u sistem ideja jednog od vodećih savremenih autora kritičke pedagogije. Kandidatkinja sažeto predstavlja prilično razuđenu oblast pedagoške teorije A. Žirua, i koncipira rad oko objašnjenja nekoliko fokalnih koncepata, u maniru

komparacije odnosno kontrastiranja s onim što je dominantan suvremeni pedagoški diskurs, pa ćemo tako zateći u radu analizu parova neoliberalne, korporativne pedagogije i transformativne pedagogije odnosno pedagogije demokratske rehabilitacije i objektivizirane pedagogije zasnovane na epistemologiji objektivizacije i kontekstualne i ličnosne pedagogije koja stoji u osnovi kritičke pedagoške misli, i tome slično. Na tragu iznesenih Žirouovih ideja, dr Marojević postavlja važna pitanja o legitimiranju znanja i kulture u školama – čija kultura se perpetuiira u odgojno-obrazovnom procesu, jesmo li svjesni tih kriterija i mehanizama distribucije i, naročito, prepoznavamo li ideološku stranu skrivenog kurikulumu i njegovog djelovanja u institucijama obrazovanja. Uočljiva je u ovom radu i autonomna i meta-kritička misao autorice Marojević, budući da ona ovdje posebno poziva i na „kritičko čitanje redova o kritičkoj pedagogiji“, kako ne bismo zapali u još jednu zamku hegemonije pedagogije, makar se ona zvala i kritičkom.

Kao posebno kvalitetan izdavajam rad „Pedagogija slušanja“ vs. „pedagogija slušanja odgojitelja“: etnografsko istraživanje o autonomiji djeteta u vrtićima u Crnoj Gori, objavljen u časopisu *Društvena istraživanja*, a u kome kolegica Marojević daje prikaz etnografskog istraživanja poduzetog u predškolskim ustanovama u Crnoj Gori, sa fokusom na analizu praksi autonomije (i to prije svega kognitivne autonomije) djece a u svjetlu dominantnih epistemoloških teorija odgajatelja. Kandidatkinja Marojević ovdje jasno ocrtava otklon od razvojno-psihološke paradigme u razumijevanju fenomena autonomije, čime je bio uvjetovan i metodološki dizajn studije, pa je tako ona zasnovana na interpretativnoj, fenomenološkoj, kritičkoj i poststrukturalističkoj istraživačkoj paradigmi, karakterističnoj za nove studije djetinjstva. Ključni nalaz istraživanja konstatuje postojanje objektivističke epistemologije crnogorskih vaspitača koja za jednu od svojih posljedica ima upravo organizaciju vaspitno-obrazovnog rada koji potkopava razvoj autonomije djeteta, a što je detaljno elaborirano u konceptima „pedagogije za stolom“, „slušaj i pamti“ pedagogije, pedagogije „provjere znanja“ i „pedagogije slušanja odgojitelja“. Ovaj rad autorice Marojević smatram posebno vrijednim s obzirom da su, naročito u polju ranog i predškolskog vaspitanja i obrazovanja, studije kvalitativnog karaktera a koje tematizuju i pitanja odnosa moći u interakcijama vaspitač-dijete, i koje zalaze u polje epistemoloških teorija i implicitnih pedagogija vaspitača, veoma zahtjevne pa samim tim i relativno rijetke.

ANALIZA PEDAGOŠKE OSPOSOBLJENOSTI

Od akademske 2008/2009. godine, kada je i diplomirala na Studijskom programu za pedagogiju Filozofskog fakulteta u Nikšiću, kolegica dr Jovana Marojević je angažirana u nastavi na dva studijska programa Filozofskog fakulteta – Studijski program za pedagogiju i Studijski program za predškolsko vaspitanje. Izvodi nastavu vježbi i predavanja pod mentorstvom na većem broju predmeta iz oblasti za koje je i konkurisala. Prema priloženim rezultatima studentskog anonimnog anketiranja, njen pedagoški rad ocijenjen je najvišom ocjenom. Budući da sam kao član Komisije za odbranu teze kandidatkinje imala priliku da se uvjerim i u njene naučno-istraživačke ali i predavačke sposobnosti, i kasnije, kao organizator Svjetske znanstveno-stručne online konferencije „Refleksije suvremenih predškolskih kurikulumu na razvoj predškolske teorije i prakse u svijetu i Republici Hrvatskoj“ na kome je kolegica Marojević po pozivu i sudjelovala, mogu konstatirati da su njezine predavačke sposobnosti na visokom nivou, što je, u sprezi sa obiljem recentne literature koju autorica prati, dovoljan preduslov visokog kvaliteta nastave koju izvodi.

II VERIFIKACIJA BODOVANJA

ZBIRNI PREGLED UKUPNOG BROJA REFERENCI PO OBLASTIMA DJELATNOSTI I BODOVA

DJELATNOST	Broj radova			Broj bodova		
	Prije izbora	Poslije izbora	Ukupno	Prije izbora	Poslije izbora	Ukupno
1. NAUČNO-ISTRAŽIVAČKI RAD			20			55.5
2. UMJETNIČKI RAD			-			-
3. PEDAGOŠKI RAD			1			5
UKUPNO			21			60.5

III MIŠLJENJE ZA IZBOR U ZVANJE

Na osnovu priložene dokumentacije, i konstatovanog zapaženog naučno-istraživačkog opusa dr Jovane Marojević kandidatkinje, te nesumnjivo posvećenog pedagoškog rada, zaključujem da ona ispunjava sve uvjete koji su predviđeni Zakonom o visokom obrazovanju i važećim Mjerilima za izbor u akademska i naučna zvanja Univerziteta Crne Gore. Na osnovu uvida u njen dosadašnji naučno-istraživački rad, te predavačke sposobnosti koje sam imala priliku ocijeniti i kao član Komisije za odbranu disertacije Marojevićeve, cijenim da kapacitet kandidatkinje u potpunosti zadovoljava zvanje za koje je i konkurirala. Stoga, sa posebnim zadovoljstvom predlažem Vijeću Filozofskog fakulteta i Senatu Univerziteta Crne Gore da dr Jovanu Marojević izaberu u zvanje **docenta** za oblasti Pedagogije ranog djetinjstva i Predškolske i porodične pedagogije.

RECENZENT

dr. sc. Edita Slunjski
Zagreb,

PREDLOG ODLUKE-Tačka 2

UNIVERZITET CRNE GORE
Filozofski fakultet

Broj:
Nikšić,

Na osnovu čl. 64 stav 2 tačka 8 i 65, a u vezi člana 88 stav 13 Statuta Univerziteta Crne Gore i Izvještaja recenzenata za izbor u akademsko zvanje kandidatkinje dr Jovane Marojević objavljenog u Biltenu UCG br. 545 od 01.12.2021. godine, Vijeće Filozofskog fakulteta je na sjednici 12.01.2022. godine donijelo

ODLUKU

Predlaže se Senatu Univerziteta Crne Gore da **dr Jovanu Marojević** izabere u akademsko zvanje *docent* za oblasti: Obrazovni menadžment u predškolsstvu i Obrazovni menadžment na Filozofskom fakultetu.

DEKANKA

Prof. dr Tatjana Novović

Dostaviti:

- Senatu Univerziteta Crne Gore
- Uz Zapisnik sa sjednice Vijeća Fakulteta
- a/a